

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2017

Sivistystoimiala

Palvelualue: Varhaiskasvatus

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella kunnallisen suomenkielisen varhaiskasvatuksen palvelualuejohtaja sopii kasvatus- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuotannon kehittämiseksi. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit.

1 Lähtökohdat

1.1 Lyhyt kuvaus toiminnasta

Turun Kaupungin suomenkielinen varhaiskasvatus jakaantuu eteläiseen ja pohjoiseen varhaiskasvatusalueeseen. Varhaiskasvatusalueilla on yhteensä 48 päivähoitoyksikköä, jotka koostuvat usean eri varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuudesta ja sijaitsevat fyysisesti eri osoitteissa. Turun suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on osapäiväistä ja osa-aikaista sekä kokopäiväistä päiväkotitoimintaa, ilta- ja ympärivuorokautista päiväkotitoimintaa ja esiopetusta sekä täydentävää päivähoitoa joko päiväkotien tai koulujen yhteydessä. Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan omassa kodissa tapahtuvana perhepäivähoitona ja kolmiperhepäivähoitona. Muussa varhaiskasvatuksessa toimii 27 leikkipuistoa eri puolilla kaupunkia, leikkikouluja sekä perhekerhoja myös yhteistyössä seurakuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Leikkikouluja järjestetään sekä sisätiloissa että ns. ulkoiluleikkikouluina. Avoimien päiväkotien toiminta kuuluu myös muun varhaiskasvatuksen palveluihin. Ruotsin kielen kielikylpytoimintaa ja esiopetusta järjestetään Kerttulin päivähoitoyksikössä ja englannin kielen kielisuihkutoimintaa ja esiopetusta Tuomaansillan päivähoitoyksikössä. Itäharjun päivähoitoyksikössä toimii ulkopäiväkotiryhmä. Ko. yksikön Viinämäenkadun esiopetus järjestetään osittain ulkotoimintana. Osittaisena ulkotoimintana esiopetus järjestetään myös Vasaramäen päivähoitoyksikössä. Varhaiserityiskasvatuksen palveluina ovat yksittäisille lapsille laaditut erilaiset tukimuodot lähipäiväkodissa tai alueelliset integroiduissa erityisryhmissä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat tukevat lapsia, henkilökuntaa ja perheitä konsultoimalla sekä osallistumalla päiväkotien arjen toimintaan.

2.1 Toimintaympäristön muutostekijät

Uusi kuntakohtainen esiopetussuunnitelma otettiin käyttöön elokuussa 2016. Uuden opetussuunnitelman myötä lasten osallisuus ja toiminnallisuus sekä kokonaisvaltainen oppiminen lisääntyvät entisestään. Turun kaupungin esiopetuksessa siirryttiin tuolloin mm. kirjattomaan esiopetukseen. 8.5.2015 säädetyn varhaiskasvatustalain 2a §:n tavoitteet asettavat varhaiskasvatuksen järjestämiselle ja toteuttamiselle entistä velvoittavammat ja yksityiskohtaisemmat vaateet. Uusista normiperusteisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista annettiin määräys syksyllä 2016, ja kuntien tulee ottaa uusien perusteiden mukaiset varhaiskasvatussuunnitelmat käyttöön viimeistään 1.8.2017. Varhaiskasvatussuunnitelman kuntakohtainen uudistaminen onkin keskeisin varhaiskasvatuksen sisältöä ja laatua ohjaava tekijä sopimuskaudella.

Varhaiskasvatustalain 11a ja 11b pykälien muutosta ns. varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden rajaamisesta ei oteta Turussa käyttöön. Turku on niin ikään päättänyt olla ottamatta käyttöön lasten päivähoidosta annetun asetuksen 6 § 1 momentin muutosta, joka määrittelee lasten ja henkilökunnan välistä suhdelukua. Valtioneuvosto antoi 20.10.2016 eduskunnalle hallituksen esityksen uudeksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaiksi. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2017 alkaen.

Lasten määrä kunnallisissa suomenkielisissä varhaiskasvatuspalveluissa tulee säilymään edellisen vuoden tasolla tai lisääntyä hieman. Rauninaukion ja Inspehtorinkadun päiväkotikiinteistöistä luovuttiin kesällä 2016 ja Betaniankadun päiväkodin toiminta muutettiin elokuusta 2016 alkaen avoimen varhaiskasvatuksen toiminnaksi. Stålarinkadun päiväkodin peruskorjatut tilat saatiin uudelleen käyttöön elokuussa 2016. Uusien tai korvaavien päiväkotihankkeiden suunnittelun ja rakentamisen odotetaan edistyvän suunnitelmien mukaisesti Syvälhhdessa, Kastussa, Tallimäessä ja Yli-Maariassa, jotta uusia päiväkotitiloja saadaan käyttöön vuosina 2018-2019.

Alle kouluikäisten lasten määrä kasvaa maltillisesti Turussa vuonna 2017. Toimintaa tehostamalla voidaan palveluiden lisäkysyntää ohjata osittain suomenkieliseen kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Alle kouluikäisten vieraskielisten lasten osuus kasvaa edelleen Turussa voimakkaasti. Tämä näkyy varhaiskasvatuspalveluiden kysynnässä ja tarpeessa suunnata resursseja mm. kielen oppimiseen.

3.1 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Varhaiskasvatussuunnitelman kuntakohtainen uudistaminen on keskeisin varhaiskasvatuksen sisältöä ja laatua ohjaava tekijä sopimuskaudella. Varhaiskasvatussuunnitelmaprosessi etenee laajalla osallisuudella, jonka aikana uuden suunnitelman periaatteiden odotetaan jo sisäistyvän varhaiskasvatuksen ammattilaisten työskentelyyn. Prosessin etenemistä tuetaan varhaiskasvatuksen pedagogiikkaan ja pedagogiikan johtamiseen keskittyvien hankkeiden avulla.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2015	TAM 2016	TA 2017
Tulot	7.321	7.826	7.853
Menot	62.898	63.262	62.452
Netto	-55.577	-55.436	-54.599
Muutos-%	%	-0,3 %	-1,5 %

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2015	TAM 2016	TA 2017
Htv	1334	1313	1305
Palkat ja palkkiot	38 940 055	38 174 774	37 795 565
Sijaistus %	40,1	39,1	39,1
Sairaspoissaolo	5,0	4,8	4,8

3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

	TOT 2015	TAM 2016	TAE 2017
Tilat yhteensä (m ²)	55 716	54 795	52 752
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)			
Muut tilat (m)			
Alueet yhteensä (ha)			
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	8 137 083	8 700 455	8 777 307
Lisätietoja:			

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategiasta johdetut tavoitteet

Strategisen sopimuksen tavoite	Linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen projekti, hanke tai toimenpide	Salkunhallinnassa mukana (K/E)	Toteuma 2016	TAE 2017	Mittarin seuranta-väli	Vastuu (tulosalue/ yksikkö)
Kunnallisen ja yksityisen päivähoidon suhteellinen osuus (%) (kv)	2.2.5	Lapsimäärä kunnallisissa palveluissa säilyy ennallaan tai tehostamisen myötä kasvaa hieman.	E	71%	70%	Kuukausi-raportointi	Palvelu-aluejohtaja

Palveluverkon tarkastelu tehdään ja esitetyt toimenpiteet toteutetaan (kv)	2.2.6	Palveluverkkoa tarkastellaan tarpeen mukaan alueittain / kaupunginosittain. Hoidon aloituksen kysely huoltajille	K		Varhaiskasvatuksen näkemys palveluverkon kehittämiseksi on tehty. Hyödynnetään huoltajien vastauksista saatua tietoa osaltaan palveluverkon suunnittelussa.	joulukuu 2017 joulukuu 2017	Palvelu-aluejohtaja Palvelupäällikkö
Lisätietoja:							

Muut tavoitteet

Tavoitteen peruste (uudistamisohjelma, muu)	Palvelualueen tavoite (=toimenpide, projekti, hanke, muu)	Salkunhallinnassa mukana (K/E)	Toteuma 2016	TAE 2017	Mittarin seuranta-väli	Vastuu (tulosalue/ yksikkö)
Varhaiskasvatuksen pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatustilain ja opetussuunnitelmien velvoitteiden mukaisesti	Lapsilähtöinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa – Osallisuus, vaikuttaminen ja toimintakulttuuri päiväkodissa demokraattisuuden näkökulmasta. Vasu-prosessi	E K	Kaksi pilottiyksikköä on ollut mukana kehittämässä lapsilähtöisen pedagogiikan käytäntöjä. Vasu-prosessi on aloitettu ja henkilöstö osallistuu työhön laajalla osallisuudella.	Lapsilähtöisen pedagogisen toiminnan kehittäminen on otettu kaikissa yksiköissä kehittämisen kohteeksi uuden vasun käyttöön oton myötä.	joulukuu	Esimiehet Palvelupäällikkö, esimiehet

Varhaiskasvatuksen pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuslain ja opetussuunnitelmien velvoitteiden mukaisesti johtamisen keinoin	Pedagogiikan johtaminen varhaiskasvatuksessa.	K	Johtajuusrakenteet on täsmennetty Kestävä johtajuus-hankkeen mukaisesti.	Johtajuusrakenne laajennetaan kattamaan koko varhaiskasvatusta Varhaiskasvatuksen auditointimalli on suunniteltu. Kaikki päivähoitoyksiköiden johtajat osallistuvat pedagogiikan johtaminen varhaiskasvatuksessa – hankkeeseen.	joulukuu	Palvelu-aluejohtaja
Terveiden elämäntapojen edistäminen 2.1.2 (kh)	Varhaiskasvatus osallistuu Koko Turku liikkuu kampanjaan. Otetaan käyttöön syksyllä 2016 julkaistut Alle kouluikäisten lasten fyysisen aktiivisuuden suositukset.	K	Syksyllä 2016 liikuntakoordinaattorit ovat kartoittaneet yksiköiden nykytilan liikunnan osalta. Vahvistetaan llo kasvaa liikku- en ohjelman toteuttamista. Uusi hankehakemus on jätetty (Turun liikunnallinen varhaiskasvatus II) liikunnallisen toimintatavan edelleen juurruttamiseksi ja levittämiseksi ulottuen myös turkulaisiin lapsiperheisiin.	Syksyllä 2016 alkanut systemaattinen liikunnan koordinointi ja kehittäminen on juurtunut varhaiskasvatuksen perustoimintaan. Turun liikkuva varhaiskasvatus II-hankkeen myötä liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen alle kouluikäisten keskuudessa on laajentunut entisestään. Yhteistyö vapaa-aikatoimen kanssa on syventynyt.	joulukuu	Palvelupäällikkö
Vanhemmuiden tukeminen 2.2.8 (kh)	Kasvatuskumppanuuskoulutukset jatkuu suunnitelman mukaan.	E	10 uutta kouluttajaa saanut koulutuksen, 72 henkilöä on saanut kasvatuskumppanuuskoulutuksen. Esimiehille on järjestetty ½-päivän koulutus.	72 henkilöä on osallistunut kasvatuskumppanuuskoulutukseen.	joulukuu	Palvelupäällikkö

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen 2.1.2 (kh)	<p>Varhaiskasvatustalaki edellyttää huomioidaan lasten ja huoltajien osallisuuden toiminnan järjestämisessä.</p> <p>Kehittävä palaute varhaiskasvatuksessa. Hankkeen tavoitteet:</p> <p>1) tukea henkilöstön pedagogisesti tietoista toimintaa lasten kehitystä ja oppimista tukeväksi</p> <p>2) vahvistaa osallisuutta ja kehittää oppimisympäristöjä lähes reaaliaikaisen palautteen avulla,</p> <p>3) kytkeä palaute suoraan kehittämistoimintaan,</p> <p>4) ohjata toimintakulttuuria tietoperustaiseen työhön, johtamiseen ja ohjaamiseen ja lopulta</p> <p>5) kehittävän palautteen menetelmän vakiinnuttaminen osaksi varhaiskasvatuksen kehittämistyötä.</p>	E K	Osallisuuden käsite ja siihen liittyvät toimintatavat eivät ole vielä selkeytyneet kaikissa yksiköissä.	Lasten ja huoltajien osallisuus huomioidaan toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa uuden varhaiskasvatussuunnitelman edellyttämällä tavalla.	Jatkuva havainnointi. Lapsihaastattelut. Asiakaskyselyt. Hankkeisiin liittyvä tiedonkeruu.	Yksikön johtaja & työntekijät Yksikön johtaja & työntekijät Palvelupäällikkö
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain uudistus	Hankitaan ja otetaan käyttöön lasten hoitoaikojen sähköinen varaus- ja seuranta järjestelmä	K	Sähköistä seuranta ei ole käytössä. Maksuja ei peritä varattuihin hoitoaikoihin perustuen.	Sähköinen hoitoaikojen varaus- ja seuranta järjestelmä on käytössä Turun varhaiskasvatuksessa ja asiakasmaksut peritään varttujen tuntimäärien perusteella.	joulukuu 2017	palvelualuejohtaja, palvelupäällikkö
Lisätietoja:						

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TAE 2017	Palvelualueen tavoite TAE 2017
-----------------------------------	----------------------------	--------------------------------

Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Sivistystoimialan sairauspoissaolon (%) aleneminen edellisiin vuosiin verrattuna	2014: 4,9%, 2015: 4,4%, 2016:5,1% 2017: <i>Palataan vuoden 2015 tasolle.</i>
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden määrä alhainen	
Turku on vetovoimainen työnantaja	Sivistystoimialan HTV-tavoite asetetaan sopimuksen kohdassa "Resurssien käyttö" ja on 3610	

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat (taulukko poistetaan, mikäli toimialalla ei ole Kunta 10 –palvelualuekohtaista seuranta)

Kunta 10- mittarit, tulokset joka toinen vuosi	Toteutuminen 2012	Toteutuminen 2014	Palvelualueen tavoite TAE 2017
Työnantajan suositteluinen (suosittelee %)	69.8%	71.1%	71.5%
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3.01	3.01	3.3
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	60.0 % ryhmäkeh.k. 18.2	61.6. % ryhmäkeh.k. 23.7	Kaikkien kehityskeskustelujen käyminen 90%
Työpaikan ilmapiiri	3.58	3.64	3.70

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2015	TAM 2016	Arvio 2016 toteutumasta	TAE 2017	Seuranta- väli
0-6-vuotiaat	K/T	12 050	12 500		12 350	
Päiväkodit	V	4 865	4 800	4 800	4 865	
Esiopetus	V	1 215	1 280	1 210	1 250	
Perhepäivähoito	V	258	237	215	200	
Muu varhaiskasvatus / kerhot	V	102	135	100	110	
Muu varhaiskasvatus / puistot	V	437	446	420	420	
Muu varhaiskasvatus / lasten käyntikerrat avoimessa pk:ssa	V	1 056	1 300	1 030	1 100	

Tunnusluvun tyyppi:
V= Volyymi
K/T= Kysyntä/tarve
L/V=Laatu/vaikuttavuus
S/P=Saataavuus/peittävyys
T/T=Tuottavuus/taloudellisuus